

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/184356,Uroczystosc-upamietniajaca-bl-ks-Mariana-Goreckiego-w-120-rocznice-urodzin-Gdansk.html>
28.04.2024, 02:24

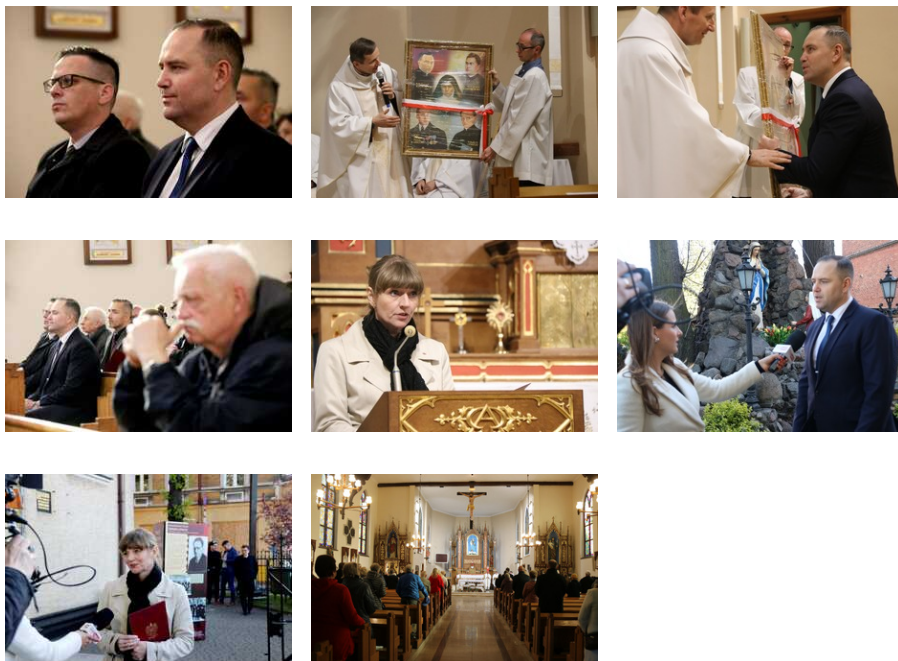
Uroczystość upamiętniająca bł. ks. Mariana Góreckiego w 120. rocznicę urodzin - Gdańsk, 2 maja 2023

Tego dnia świętowaliśmy także Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.

W maju br. obchodzimy 120 rocznicę urodzin bł. ks. Mariana Góreckiego. Był kapłanem zasłużonym Bogu i Ojczyźnie, a przede wszystkim społeczności polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku. W latach trzydziestych pełnił posługę duchową w polskiej kaplicy pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Nowym Porcie, udzielając się społecznie wobec mieszkających tutaj Polaków. 2 maja br. w tej nadmorskiej dzielnicy Gdańska odbyły się uroczystości upamiętniające ks. Mariana Góreckiego.

Uroczystości rozpoczęły się od Mszy świętej w kościele parafialnym pw. św. Jadwigi Śląskiej. Począwszy od drugiej połowy XIX wieku ta właśnie świątynia gromadziła lokalną polską społeczność (aż do momentu powstania polskiej kaplicy), a obecnie przechowuje nieliczne pozostałe po niej pamiątki, w tym obraz Matki Bożej, ocalały ze świątyni ks. Mariana Góreckiego.

We Mszy świętej uczestniczyła liczna delegacja Instytutu Pamięci Narodowej na czele z prezesem dr Karolem Nawrockim oraz dyrektorem Oddziału IPN w Gdańsku dr Pawłem Warotem wraz ze współpracownikami. Obecni byli liczni goście, w tym prezes honorowa Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Gdańsku Emilia Maćkowiak, reprezentujący Stowarzyszenie „Godność” prezes Czesław Nowak, przedstawiciele Marynarki Wojennej, samorządu miasta i dzielnicy, a przede wszystkim mieszkańcy Gdańska.

Po ceremonii, której przewodził proboszcz ks. Paweł Górny, krótką historyczną prelekcję o ks. Marianie Góreckim wygłosiła Karolina Masłowska z gdańskiego oddziału IPN. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej oraz dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku otrzymali także pamiątkowe obrazy, przedstawiające gdańskich księży-męczenników.

2 maja to dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, ustanowiony przez Sejm w 2004 roku. Dzień ten uczciliśmy w biało-czerwonym pochodzie, który przeszedł ulicami Nowego Portu od kościoła pod położony nieopodal pomnik upamiętniający ks. Mariana Góreckiego. Tutaj prezes IPN dr Karol Nawrocki wygłosił okolicznościowe przemówienie. Podkreślił w nim trzy aspekty uroczystości:

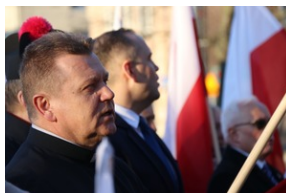
– Jeden z nich to dzień flagi Rzeczypospolitej Polskiej. Flagi, która ma w sobie czystość bieli, a więc czystość intencji narodu polskiego w budowaniu swojego dobrobytu, budowaniu swojej wolności i budowaniu swojej suwerenności. [...] Ale nasza piękna flaga to czerwień. Czerwień to cierpienie, szczególnie w wieku XX, za walkę o te wartości. Właśnie dziś w pięknej biało-czerwonej fladze odbija się życiorys błogostawionego księdza Góreckiego:

czystość intencji i gotowość do cierpienia, śmierci którą poniósł.

Następnie podkreślił zasługi bohatera uroczystości:

- Ten kapłan jest dzisiaj sercem ziemi Nowego Portu i sercem ziemi naszego pięknego Gdańska przez swoje czyny. Przez te czyny, które odnoszą się do Gdańska międzywojennego. Był liderem polskiej społeczności w okresie międzywojennym, liderem ducha ale też liderem narodu polskiego i tego Niemcy mu nigdy nie zapomnieli. Już w pierwszych godzinach II wojny światowej aresztowany, męczony w Victoriaschule i zamordowany w Wielki Piątek 22 marca 1940 roku. Duma, z jaką ksiądz Marian Górecki niósł Polskę i Pana Boga w sercu Polaków w zdominowanym przez Niemców Wolnym Mieście Gdańsku, to duma, którą my musimy nieść dzisiaj przez pryzmat jego życiorysu, jego życia i jego ofiary w naszej polskiej pamięci.

Uroczystości zakończyły się złożeniem kwiatów pod pomnikiem.

W czasie wydarzenia przekazaliśmy jego uczestnikom okolicznościowe broszury o ks. Marianie Góreckim oraz o [koszarach w Nowym Porcie](#), które w okresie międzywojennym były domem polskiej społeczności, tutaj też znajdowała się polska kaplica. Przygotowaliśmy również grę terenową w aplikacji Action Track.

Ks. Marian Górecki (1903-1940)

Swoje życie wypełnił pracą dla Kościoła i Ojczyzny: był ochotnikiem w wojnie polsko-bolszewickiej, rektorem polskiej kaplicy pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Gdańsku Nowym Porcie, a także pełnił obowiązki prefekta w Gimnazjum Polskim w Wolnym Mieście Gdańsku. Za swoją postawę był po 1 września 1939 r. okrutnie represjonowany przez Niemców, zamordowany w niemieckim obozie koncentracyjnym i zagłady Stutthof.

Marian Górecki urodził się 2 maja 1903 r. w Poznaniu. Kształcił się w rodzinnym mieście, gdzie uczęszczał do Gimnazjum im. św. Jana Kantego. Niesiony patriotyzmem, przerwał na kilka miesięcy naukę i jako ochotnik walczył w szeregach Wojska Polskiego w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1923 r. zdał pomyślnie egzamin maturalny i wstąpił do Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Poznaniu. 1 lipca 1928 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk Prymasa Polski kardynała Augusta Hlonda. Następnie pełnił posługę jako wikariusz w Lesznie i prefekt w Seminarium Nauczycielskim w Koźminie i Wolsztynie.

W 1933 r. został skierowany do dalszej posługi w Wolnym Mieście Gdańsku. Stało się tak na prośbę biskupa gdańskiego Edwarda O'Rourke. Było to duże wyróżnienie dla młodego kapłana. Doceniona została jego dotychczasowa działalność duszpasterska, w tym praca z młodzieżą (był kapelanem harcerzy). W Gdańsku objął funkcję rektora kaplicy polskiej pw. Matki Boskiej Częstochowskiej. Przy niej zamieszkał ze swoją matką. Stał się opiekunem Polaków zamieszkujących Nowy Port.

Kaplica (wcześniej stajnia wojskowa) mieściła się w kompleksie dawnych koszar wojskowych. Na mocy postanowień traktatu wersalskiego obszar Wolnego Miasta Gdańska został bowiem zdemilitaryzowany. Koszary zostały przekazane w użytkowanie rządowi polskiemu w 1922 r. W obiekcie znalazły swoją przystań liczne polskie organizacje: świetlica Związku Polaków, szkoła powszechna Polskiej Macierzy Szkolnej, Dom Harcerza,

sala sportowa i wspomniana kaplica. Były tu także mieszkania. Kaplica stała się ważnym miejscem aktywności – nie tylko religijnej, lecz także patriotycznej – mieszkających w okolicy Polaków. Choć w nadmorskiej dzielnicy istniały już kościoły protestancki i katolicki, to jednak właśnie w kaplicy śpiewano pieśni religijne, a także wygłaszane były kazania w języku polskim. Polskim parom udzielano tutaj ślubów, chrzczono dzieci i przyjmowano je do I Komunii Świętej. Działy tutaj, w ramach Akcji Katolickiej, różne stowarzyszenia: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej, Towarzystwo Śpiewu św. Cecylii, Towarzystwo Ludowe św. Jadwigi, Towarzystwo Byłych Wojaków, Towarzystwo Gimnastyczne Sokół.

Ksiądz Górecki całym sercem poświęcił się pracy apostołskiej. Słynął ze swojej bezinteresowności. Nie przyjmował datków od wiernych. Z własnej pensji finansował bieżącą działalność kaplicy, a także różne formy aktywności młodzieży, w tym wycieczki edukacyjne. W latach 1933–1939 ksiądz Marian Górecki był zatrudniony w Gimnazjum Polskim im. Józefa Piłsudskiego w Gdańsku. Była to placówka o wysokim poziomie nauczania. Pracujący w niej pedagodzy wpajali uczącej się młodzieży postawy patriotyczne. Ksiądz Górecki, jako rektor Gimnazjum, był powszechnie lubiany. Swoich słuchaczy skłaniał do głębszych przemyśleń i refleksji. Ponadto szczególną opieką objął uczniów skupionych w kołach Sodalitji Mariańskiej, a także harcerzy. Warto również wspomnieć posługę duchową, którą ksiądz Górecki pełnił wobec żołnierzy Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. Przez dwa lata był dla nich kapłanem pomocniczym.

1 września 1939 r. kapłan podzielił tragiczny los swoich rodaków. Został aresztowany w Nowym Porcie we wczesnych godzinach rannych. Przeszedł przez gehennę brutalnych represji, których doświadczyli więźniowie w budynku Szkoły Średniej dla Dziewcząt im. Wiktorii (Victoriaschule) w centrum Gdańska. 2 września, w dużej grupie mężczyzn (w tym polskich kapłanów – Franciszka Rogaczewskiego i Bronisława Komorowskiego) przewieziono go do niemieckiego obozu w Stutthofie. Przez kolejne miesiące ks. Górecki, podobnie jak inni polscy księża, był traktowany ze szczególnym okrucieństwem. Pracował w kamieniołomie, czyścił szamba, trafił w końcu do karnej kompanii, utworzonej przez Niemców z wybitnych działaczy polskich Wolnego Miasta Gdańska. Nie oszczędzono mu bicia i upokorzeń.

21 marca 1940 r., w Wielki Czwartek, podczas pierwszej, odprawianej w tajemnicy Mszy świętej, przyjął wraz z innymi więźniami Komunię świętą. Został zamordowany w Wielki Piątek 22 marca 1940 r. w lasach w pobliżu obozu. Ekshumacja szczątków nastąpiła w 1946 r. ks. Marian Górecki został pochowany 2 kwietnia 1947 r., w Wielki Piątek, na cmentarzu na gdańskiej Zaspie.

13 czerwca 1999 r. ksiądz Marian Górecki został beatyfikowany przez papieża Jana Pawła II w grupie 108 błogosławionych męczenników z okresu II wojny światowej.

PLIKI DO POBRANIA

[Ulotka o ks. Marianie Góreckim \(pdf, 1.13 MB\) 27.04.2023 07:00](#)